

Prædiken til Skærtorsdag Matt. 26, 17-30

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Den første dag under de usyrede brøds fest kom disciplene hen til Jesus og spurgte: »Hvor vil du have, at vi skal forberede påskemåltidet til dig?« Han svarede: »Gå ind i byen til den og den, og sig til ham: Mesteren siger: Min time er nær; hos dig vil jeg holde påskemåltidet sammen med mine disciple.« Og disciplene gjorde, som Jesus havde pålagt dem, og forberedte påskemåltidet. Da det blev aften, satte han sig til bords med de tolv. Og mens de spiste, sagde han: »Sandelig siger jeg jer: En af jer vil forråde mig.« De blev meget bedrøvede og begyndte én efter én at spørge ham: »Det er vel ikke mig, Herre?« Han svarede dem: »Det er ham, som med hånden dypede i fadet sammen med mig, der vil forråde mig. Menneskesønnen går bort, som der står skrevet om ham, men ve det menneske, som Menneskesønnen forrådes af. Det var bedre for det menneske, om det aldrig var født.« Judas, som forrådde ham, spurgte: »Det er vel ikke mig, Rabbi?« Han svarede ham: »Du sagde det selv.« Mens de spiste, tog Jesus et brød, velsignede og brød det, gav sine disciple det og sagde: »Tag det og spis det; dette er mit legeme.« Og han tog et bæger, takkede, gav dem det og sagde: »Drik alle heraf; dette er mit blod, pagtens blod, som udgydes for mange til syndernes forladelse. Jeg siger jer: Fra nu af skal

jeg ikke drikke af vintræets frugt, før den dag jeg drikker den som ny vin sammen med jer i min faders rige.« Og da de havde sunget lovsangen, gik de ud til Oliebjerget. Matthæusevangeliet 26,17-30

Fortællingen om Skærtorsdagsaftens måltid er fortællingen om det vigtigste måltid i kristendommen: Jesu sidste måltid med disciplene. Et måltid, der på én gang er fællesskabets og forræderiets måltid. Endnu engang skal vennerne samles om det festlige og traditionsrige måltid.

For Jesu vedkommende sker det med bevidstheden om, at tiden nu endeligt er løbet ud. Han ved, at dette endegyldigt er sidste gang og derfor fylder øjeblikket med uendelig betydning. Vennerne fortrænger tanken og forestiller sig fællesskabet fortsætte problemfrit og ubrudt langt ind i fremtiden. Scenen er sat.

I kirken har vi gjort Skærtorsdagsmåltidet til et ritual, et gentagent mindemåltid, hvor vi igen og igen fortæller den samme historie, spiser det samme brød og drikker den samme vin og bruger de samme ord. Gentagelsen gør, at vi indfældes i historien om det måltid. Fortællingen bliver en del af os og vi bliver en del af den.

Skærtorsdagsmåltidet er på den måde noget særligt, men Skærtorsdag har jo også træk tilfælles med de minder, vi i familier og vennegrupper har om måltider, når vi endnu engang forenes over silden og snapsen og værtindens hjemmegjorte herligheder, som vi plejer. Vi udstøder måske det traditionelle ”Vi ser også hinanden alt for sjældent”, genopfrisker gamle historier, vi har hørt eller fortalt 27 gange før. Vi fortæller minder om tidligere måltider, mindes fællesskabet med mennesker, der ikke er mere.

”...når vi samledes i sommerhuset til påskefrokost”, ”når vi sad ved bordet og far fortalte”, ”2. juledag hos bedstemor”.

Vi mindes de tidligere måltider, dels fordi vi mennesker nu engang husker med maven, men også fordi vi mindes den kærlige hånd bag madlavningen, den varme, det fællesskab, det i grunden handlede om, da vi blev sammenspiste. Ja, den slags sammenkomster kan sommetider være så ritualiserede, at de ikke står tilbage for søndagsgudstjenesterne.

Den danske forfatter Jørgen Gustava Brandt fortæller om, hvordan han som ganske ung flygtede til Paris for at blive kunstmaler. Han hutlede sig igennem efterkrigstidens Europa, levede usselt og tilfældigt, også i kriminelle miljøer. Så vendte han tilbage til Danmark igen. Uden arbejde, uden uddannelse, uden fast bopæl. Uønsket var han i det hus, han var stukket af fra. Men der var alligevel stadig en dør på klem hjemme hos hans mor. På sene eftermiddage ventede hans mor ham med en stegt due. Også senere levede han under elendige forhold. Men lige meget hvad, havde han disse aftaler med sin mor i hjemmet i Pilestræde. Over bordet med den hvide dug. Det var som en ø af lys under den sagtmødige lampe. Duen var stegt i flødesovs, og hans mor havde drysset lidt tørt brød i, og der stod et glas gelé ved siden af. En lille lysning i tilværelsen. En lykkelig stund i et ellers smattet mørke.

En due i flødesovs - et par hundrede gram

kød - hvad forslår det til en sulten teenager, kunne man jo også spørge sig selv? Hun skulle vist hellere have fodret ham af med noget mere solid kost og have smurt ham en madpakke. Men så alligevel ikke. Duen var et tegn på den kærlighed, der lå bag. På den dør, der altid stod på klem. Med duen gav moderen Brandt noget af sig selv. Et sted at høre hjemme, en kærlighed, der kunne holde til alt, som nadveren.

Jørgen Gustava Brandts fortælling har altid stået for mig som et urbillede på, hvad nadveren er. Den åbne dør, det enkle måltid, den stående invitation, der fortæller, at hos mig har du altid hjemme, uanset hvad du har gjort og hvad der ellers er kommet på tværs i dit liv. Guds kærlighed rummer os alle, også den, der er kommet hjemmefra eller den, der har lukket andre ude. Alterbordet har plads til alle. Mange tænker sig alterbordet som noget, der usynligt fortsætter ind i evigheden og hvor og hvor alle sidder med, også vore døde.

Da Jesus sidder ved den sidste nadver, er han forrådt af alle. Vennerne er svage og lader sig friste eller skræmme til at forlade ham, de ellers ventede sig alt godt af. Det havde ikke været mærkeligt, hvis Jesus havde forladt måltidet og var gået sin vej. Det mærkelige – eller underfulde – er, at han ikke alene bliver siddende med dem, men også betror sig til dem, giver sit kød og sit blod, hele sig selv til dem. Han vil dø for dem, der forråder ham.

Derfor er skærtorsdagsmåltidet også den

stærkeste kærlighedserklæring, der nogensinde er udtalt: Gud holder fast ved os, som vi er, også selv om vi svigter. Sådan viste Guds kærlighed sig i den nat, den blev forrådt. Som en åben dør i et smattet mørke.
Amen

Arne Mårup
Hjerting Kirke

Salmer (Den Danske Salmebog):

180: Hører til, I høje Himle

456: Vor Herre Jesus i den nat

457: Du, som gik foran os / DDS 466 Vor Herres Jesu mindefest

439: O du Guds Lam! med korsets skam

203: O du Guds Lam uskyldig

458: Zion, pris din saliggører

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke
Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 4193 9000
vartov@vartov.dk